Phẩm Nghe Pháp

Kinh Tăng Nhất A-Hàm (Trung Tâm DT Trí Tịnh - VNC PHVN, 2022)

36. PHẨM NGHE PHÁP1 1. NGHE PHÁP ĐÚNG THỜI2 Tôi nghe như vầy: Một thời, đức Phật ngụ tại vườn cấp Cô Độc, trong rừng Kỳ-đà? thuộc nước Xá-vệ. Bay giơ, The Ton bao các Tỳ-kheo: Nghe pháp đúng thời có năm công đức, vì khi thọ nhận đúng thời sẽ không quên thứ lớp. Là những công đức nào? Một là, điều chưa từng nghe sẽ được nghe. Hai là, điều đã nghe sẽ được tụng đọc thuần thục. Ba là, hiểu biết không bị tà lệch. Bốn là, không có nghi ngờ. Năm là, hiểu rõ nghĩa lý sâu xa. Nghe pháp đúng thời có năm công đức. Thế nên, này các Tỳ-kheo! Hãy tìm cầu phương tiện để nghe pháp đúng thời. Thật vậy, này các Tỳ-kheo! Hãy học tập điều này. Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong đêu hoan hỷ phụng hành. ***

2. TẠO LẬP NHÀ TẮM3 Tôi nghe như vầy: Một thời, đức Phật ngụ tại vườn cấp Cô Độc, trong rừng Kỳ-đà, thuộc nước Xá-vệ.* Bay giơ, The Ton bao các Tỳ-kheo: Tạo lập nhà tắm có năm công đức. Là những công đức nào? Một là, ngăn gió. Hai là, bệnh sẽ lành. Ba là, trừ bỏ cáu bẩn. Bốn là, thân thể nhẹ nhàng. Năm là, được khỏe đẹp.4 Như vậy, này Tỳ-kheo! Tạo lập nhà tắm có năm công đức như thế. Do đó, các Tỳ-kheo! Nếu bốn bộ chúng muốn cầu năm công đức này thì nên tìm phương tiện tạo lập nhà tắm.

1 Nguyên tác: Thính pháp phẩm (T.02. 0125.36. 0702c22).

2 Tựa đề đặt theo nội dung kinh. Tăng.(r02. 0125.36.1. 0702c23). Tham chiếu: A. 5.202 - III. 248. 3 Tựa đề đặt theo nội dung kinh. Tawg (r.02. 0125.36.2. 0703a02). Tham chiếu: Phật thuyết ôn thất tẩy dục chủng Tăng kỉnh (r.16. 701. 0802c05). • 4 Đắc phì bạch ():Được trắng trẻo và mập mạp. Trong quan điểm mỹ học ở Ấn Độ cổ đại, béo mập là tiêu chuân lý tưởng của sức khỏe và cái đẹp.

564 KINH TĂNG NHÁT A-HÀM

Thật vậy, này các Tỳ-kheo! Hãy học tập điều này. Bấy giờ? các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong đều hoan hỷ phụng hành. ***

3. CÚNG TĂM XỈA RANG5 Tôi nghe như vây: Một thời, đức Phật ngụ tại vườn cấp Cô Độc, trong rừng Kỳ-đà, thuộc nước Xá-vệ. Bay giơ, The Ton bảo các Tỳ-kheo: Bố thí tăm xỉa răng cho người có năm công đức. Là những công đức nào? Một là? ngăn gió. Hai là, trừ bệnh tăng tiết nước bọt.6 Ba là, dạ dày dễ tiêu hóa. Bốn là, miệng không hôi. Năm là, mắt luôn sáng rõ.7 Như vậy, này các Tỳ-kheo! Bô thí tăm xỉa răng có năm công đức. Nêu người thiện nam, người thiện nữ nào muốn cầu năm công đức này thì nên bố thí tăm xỉa răng. Thật vậy, này các Tỳ-kheo! Hãy học tập điều này. Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong đêu hoan hỷ phụng hành. ***

4. NGHIỆP GIẾT HẠI8
Tôi nghe như vây:
Một thời, đức Phật ngụ tại vườn cấp Cô Độc, trong rừng Kỳ-đà, thuộc nước
Xá-vệ.

Bay giờ, The Ton bao các Tỳ-kheo:

-Các thây có thây người nào tạo nghiệp giêt hại trâu, bò thì vê sau được cỡi xe, cỡi ngựa, cỡi voi lớn chăng?

Các Tỳ-kheo đáp:

- Thưa không, bạch Thế Tôn!

5 Tưa đề đặt theo nội dung kinh. Tdg.(T.02. 0125.36.3. 0703al0). Tham chiếu: Thập tụng luật (7.23. 1435.40. 0289b28-c03); A. 5.208 - III. 250. 6 Nguyên tác: Tiên thóa (). 7 Nguyen tác:-;.Công đức thứ nhát ()trụng với
kinh sô 2 ở uên. Theo A. 5.208 - III. 250, năm công đức đó là: "Con mat không bị ảnh lượởng, miệi^không hôi thối, thần kinh vị được ương sạch, nước mạt và đàm không dính vào đồ ăn* ăn thấy,nn" (HT. Thích Minh Châu dịch). Thập tụng ỉuạt +(T.23. 1435.40. 0289b28-c03) đề cập cả 2 thể loại cong đức này: Một là, miệng khôn^ đắng; hai là, miệng không hôi; ba là, ngăn gió, bốn la trừbệnh nóng sốt; năm là, trừ bệnh về đàm. Lại có 5 lợi ích: Một la, ngăn giọịhai là, trư nongbuc; ba là, khâu vị tinh tế; bôn là, bảo đảm việc ăn uống; năm là, mát sáng rõ.(Ì9,.
:,. 8 Tựa đề đặt theo nội dung kinh. Tdrĩg.(T.02. 0125.36.4.
0703al8).

36. PHẨM NGHE PHÁP > 565

r-f-11 Á rr\ /X 12- The Ton bảo: Lành thay, các Tỳ-kheo! Ta cũng không thấy, không nghe có người giết hại trâu, bò về sau lại được cỡi xe, cỡi ngựa, cỡi voi lớn. Vì sao như vậy? Vì Ta chưa he thấy ai giết hại trâu, bò mà được cỡi xe, cỡi ngựa, cỡi voi lớn, vì không bao giờ có lý này. Thế nào, Tỳ-kheo! Các thầy có thấy những ai tạo việc ác như giết hại dê, heo, săn bắn huơu, nai để có được tài sản, rồi về sau lại được cỡi xe, cỡi ngựa, cỡi voi lớn chăng? Các Tỳ-kheo đáp: - Thưa không, bạch Thế Tôn! The Ton bao: Lành thay, các Tỳ-kheo! Ta cũng không thấy, không nghe có người giết trâu, bò, sát hại các sinh vật rồi được cỡi xe, cỡi ngựa, cỡi voi lớn, vì không bao giờ có lý này. Này các Tỳ-kheo! Nêu thây có người tuy giêt hại trâu, bò mà được cỡi xe, cỡi ngựa là nhờ công đức đời trước, chẳng phải phước đời này, đều là do phước cũ của đời trước đem đên. Nêu các thây thây có người giêt dê lại được cỡi xe, cỡi ngựa, nên biết người này đã gieo trồng phước đức ở đời trước. Vì sao họ lại làm như thế? Vì chưa từ bỏ tâm sát sanh. Vì sao như vậy? Vì nếu có kẻ gần gũi người ác, ưa thích việc sát sanh thì gieo trồng tội đọa địa ngục. Nếu trở lại làm người thì mạng sống rất ngắn ngủi. Nếu có kẻ ưa thích trộm cướp thì cũng gieo trồng tội địa ngục như người giết hại trâu, bò kia. Với những kẻ mua rẻ bán đát, dôi gạt thê gian, không theo Chánh pháp thì cũng giông như người giêt hại trâu, bò. Do tâm sát sanh gây ra tội lôi nên không được cỡi xe, cỡi ngựa, cỡi voi lớn. Do vậy, này các Tỳ-kheo! Nên khởi tâm từ đối với tất cả chúng sanh. Thật vậy, này các Tỳ-kheo! Hãy học tập điều này. r A

Bây giờ5 các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong đêu hoan hỷ phụng hành. ***

5. DU THIÊN PHÁP BỔN9 Tôi nghe như vầy: Một thời, đức Phật cùng năm trăm vị đại Tỳ-kheo ngụ tại vườn cấp Cô Độc, trong rừng Kỳ-đà, thuộc nước Xá-vệ. Khi ấy, trong khoảnh khắc như co duỗi cánh tay, Thích-đề-hoàn-nhân đến chỗ đức Thế Tôn cúi lạy

sát chân rồi ngồi sang một bên.

9 g.(T.02. 0125.36.5. 0703bl3). Du thiên pháp bồn (),*n kinh do chính đức Phật đặt, năm ở cuôi bản kinh. Tham chiêu: Tạp.(02. 0099.506. 0134a07); Tạp.(r.02. 0099.988. 0257a28); Tạp.(T.02. 0099.989. 0257M5); S. 40.10 - IV. 269.

566 KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

Thích-đề-hoàn-nhân bạch Thế Tôn: Theo lời Phật dạy, đấng Như Lai xuất hiện ở đời ắt sẽ vì năm điều. Là năm điều nào? Một là, sẽ vận chuyển bánh xe pháp. Hai là, sẽ độ cha mẹ. Ba là, dựng lập lòng tin cho người không tin. Bốn là5 người chưa phát tâm Bồ-tát khiến phát tâm Bồ-tát. Năm là, trong thời gian đó sẽ có người được thọ ký thành Phật. Đây là năm nhân duyên Như Lai xuất hiện ở đời. Hiện nay, Phật mẫu10 ở cõi trời Ba Mươi Ba muốn được nghe pháp. Như Lai đang ngụ tại cõi Diêm- phù-đề với bốn bộ chúng vây quanh, quốc vương, dân chúng thảy đều vân tập. Lành thay, Thế Tôn! Ngưỡng mong Ngài đến cõi trời Ba Mươi Ba thuyết pháp cho Phật mẫu! Khi áy, The Ton yên lặng nhận lơi. Long vương Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà liền nghĩ: "Các Sa-môn đầu trọc này bay phía trên ta. Ta nên tìm cách khiến họ không di chuyển duve.” Khi ấy, long vương giận dữ phun lửa khói lớn khiến cõi Diêm-phù-đề bốc cháy hừng hực. Bấy giờ, A-nan bạch Phật: Bạch đức Thế Tôn, vì sao có lửa khói trong cõi Diêm-phù-đề này? Thê Tôn bảo: Do hai long vương nghĩ rằng: uSa-môn đầu trọc thường bay phía trên ta, chúng ta phải tìm cách khống chế, không cho vượt lên hư kh6ng", rồi nổi giận phun luồng lửa khói này. Do nhân duyên ấy nên có biến cố xảy ra. [0703c02] Khi ấy, Tôn giả Đại Ca-diếp liền từ chỗ ngồi đứng dậy bạch The Ton: - Bạch Thế Tôn, con sẽ đến thu phục chúng! The Ton bao: —Hai long vương này cực kỳ hung ác, khó có thể giáo hóa, thầy hãy về chỗ ngồi đi! Tôn giả A-na-luật liền từ chỗ ngồi đứng dậy bạch Thế Tôn: Bạch Thê Tôn, con muôn đên hàng phục long vương kia! The Ton bảo: Hai long vương này vô cùng hung bạo, rất khó thu phục, thầy hãy trở về chỗ ngồi đi! Các Tôn giả như Ly-việt, Tôn giả Ca-chiên-diên, Tôn giả Tu-bồ-đề, Tôn giả Ưu-đà-di? Tôn giả Bà-kiệt đều từ chỗ ngồi đứng dậy, thưa: Bạch The Tôn, chúng con muốn đến hàng phục long vương! The Ton bảo: Hai long vương này vô cùng hung ác, rất khó giáo hóa. Các thầy hãy về chỗ đi!

10 Nguyên tác: Như Lai mẫu .

36. PHẨM NGHE PHÁP 567

Bấy giờ, Tôn giả Đại Mục-kiền-liên từ chỗ ngồi đứng dậy, bày vai bên phải, quỳ gối chắp tay bạch Phật: Bạch Thế Tôn, con muốn đến đó hàng phục long vương! Thê Tôn bảo: -Hai long vương này vô cùng hung ác, rất khó giáo hóa, thầy làm sao cảm hóa họ được? Tôn giả Mục-liên bạch Phật: -Bạch Thế Tồn, khi con đến, trước tiên con sẽ biến thân mình thật lớn khiến cho rồng kia khiếp vía. Sau đó? con lại biến thân mình thành cực nhỏ rồi mới dùng phép thường để hàng phục chúng. Thê Ton bao: _ Lành thay, Mục-liên! Thầy có khả năng đảm trách việc hàng phục long vương, nhimg này Mục-liên! Phải kiên trì tâm ý, chớ khởi loạn tưởng. Vì sao như thế? Bởi rồng kia rất hung ác, luôn sẵn sàng quấy phá thầy. Tôn giả Mục-liên đảnh lễ sát chân Phật, trong

khoảnh khắc như co duỗi cánh tay liên biên mát, hiện trên núi Tu-di. Bây giờ, long vương Nan-đà và Ưu- bàn-nan-đà lượn quanh núi Tu-di bảy vòng, sân hận tột độ, phun khói lửa ngùn ngụt. Khi ấy, Mục-liên ẩn mình, rồi hóa thành long vương cực lớn có mười bốn đầu, lượn quanh núi Tu-di mười bốn vòng, phun khói lửa dữ dội ở ngay phía trên hai long vương kia. Bấy giờ, long vương Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà thấy long vương cực lớn có mười bốn đầu nên vô cùng sợ hãi, bảo nhau: Chúng ta nên thử oai lực của long vương này xem có thắng hay không? Long vương Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà quây đuôi trong biên cả, vây nước khắp cõi trời Ba Mươi Ba nhưng không trúng vào thân Mục-liên. Khi ấy, Ton giả Đại Mục-kiền-liên cũng hiện quẩy đuôi trong biển cả, nước tung tóe lên đến trời Phạm-ca-di11 và vẩy trên thân hai long vương. [0704a02] Khi ấy, hai long vương liền bảo nhau: "Chúng ta đã sử dụng hết thế lực để vẩy nước lên đến cõi trời Ba Mươi Ba, nhưng long vương cực lớn này lại vượt xa hơn nữa. Chúng ta chỉ có bảy đầu, long vương này lại có đến mười bốn đầu. Chúng ta nhiễu quanh núi Tu-di bảy vòng, long vương này nhiễu quanh núi Tu-di đến mười bốn vòng. Chúng ta nên hợp sức chiến dấu." Khi ấy, hai long vương nổi cơn thịnh nộ phóng sấm sét rền trời, phun lửa ngùn ngụt. Tôn giả Mục-liên liền nghĩ: "Khi đấu tranh, rồng thường sử dụng lửa, sấm sét, nếu ta cũng dùng lửa, sấm sét chiến đấu thì dân chúng trong cối Diêm-phù-đề và cõi ươi Ba Mươi Ba đều sẽ bị tổn hại. Ta nên biến hóa thân hình cực nhỏ để chiến dấu."

11 Phạm-ca-di Brahmakāyikā: Cõi Phạm thiên, thuộc Sơ thiền.

Mục-liên liền hóa thân hình cực nhỏ, chui vào miệng rồng rồi thoát ra nơi lỗ mũi, hoặc vào từ lỗ mũi rồi thoát ra lỗ tai, hoặc vào lỗ tai rồi thoát ra con mắt, khi ra khỏi mắt thì đi trên lông mi. Khi đó hai long vương vô cùng kinh sợ, nghĩ rằng: “vj long vương lớn này oai lực cực thâm hậu mới có thể chui vào miệng rồi thoát ra nơi lỗ mũi, từ lỗ mũi rồi thoát ra mắt. Hôm nay, chúng ta thật sự đã thua cuộc. Loài rong chúng ta có bốn chủng loại: Sanh từ trứng, sanh từ bào thai, sanh từ nơi ẩm ướt và sanh do biến hóa, không ai có thể vượt qua nổi chúng ta. Oai lực của y 9 * : z long vương này như vây thì ta không thê kháng cự được. Chúng ta sẽ bị mát mạng ngaỳ? Cả hai đều hoảng sợ? lông toàn thân dựng đứng. Thấy long vương quá sợ hãi, Mục-liên lại ân mình, hiện nguyên hình roi đi trên mí măt rông. Sau khi thấy Đại Mục-liên, hai long vương bảo nhau: -Đây là Sa-môn Mục-liên, không phải long vương. Thật là kỳ diệu! Vị này oai lực thâm hậu mới có thể đánh nhau với chúng ta. Bấy giờ, hai long vương nói với Mục-liên: Sao Tôn giả lại quấy nhiễu chúng tôi như thế? Ngài muốn răn dạy điều gì chăng? Mục-liên bảo: -Có phải hôm qua các ông nghĩ như vây: "Sa-môn đâu trọc sao lại có thê bay phía trên chúng ta? Chúng ta nên ngăn cản việc d6." Long vương đáp: -r -Đúng thê, thưa ngài Mục-liên! Mục-liên bảo: -Long vương nên biêt! Núi Tu-di này là đường đi của chư thiên, chăng phải nơi các ông cư ngụ. Long vương thưa: Mong ngài tha thứ cho! Chúng tôi chẳng biết điều quan trọng này, từ nay về sau sẽ không dám quấy nhiễu, nghĩ xấu, làm ác, cúi xin ngài thâu nhận chúng tôi làm đệ tử! [0704b02] Mục-liên đáp: Các ông chớ quy y ta, hãy đen quy y nơi ta đã quy y! Long vương nói với Mục-liên: Hôm nay,

chúng con xin tự quy y Như Lai! Mục-liên đáp: -Các ông không thể quy y Thế Tôn ở núi Tu-di này, hãy cùng ta đến thành Xá-vệ mới quy y được!

36. PHẨM NGHE PHÁP 569

Rồi trong khoảng thời gian như co duỗi cánh tay, Mục-liên dẫn hai long vương rời núi Tu-di đến thành Xá-vệ. Bấy giờ, Thế Tôn đang thuyết pháp cho đại chúng đông vô số. Mục-liên bảo hai long vương: Các ông nên biết! Hôm nay, Thế Tôn đang thuyết pháp cho đại chúng đông vô số, các ông không thể đến diện kiến đức Phật bằng hình hài này được! Long vương bảo: Đúng vậy, thưa ngài Mục-liên! Long vương liền ẩn hình rồng, hóa thành hình người không cao, không thấp, dung mạo đoan chánh như màu hoa đào rồi cùng Tôn giả Mục-liên đến chỗ Thế Tôn, cúi lạy sát chân rồi ngồi sang một bên. Khi ấy, Tôn giả Mục-liên bảo long vương: Bây giờ đã đúng thời, hãy bước ra thưa thỉnh! Nghe Mục-liên nói, long vương liền từ chỗ ngồi đứng dậy, quỳ xuống chắp tay bạch Thế Tôn: Bạch đức Thế Tôn! Hai chúng con tên là Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà xin quy y Như Lai, thọ trì năm giới. Cúi mong Thế Tôn cho phép chúng con làm iru-bà-tắc, trọn đời không sát sanh nữa! Thế Tôn tùy hỷ chấp thuận.12 Hai long vương trở về chỗ ngồi, muốn được nghe pháp. Lúc ấy, Vua Ba-tư-nặc liền nghĩ: "C6 nhân duyên gì khiến trong cõi Diêm- phù-đề khói lửa như the?99 Nhà vua liền lên xe gắn lông chim quý, ra khỏi thành Xá-vệ đến chỗ đức Thế Tôn. Khi ấy, từ xa thấy nhà vua đến, dân chúng thảy đều đứng dậy tiếp đón: Đại vương vạn tuế, xin mời đến đây ngồi! Hai long vương vẫn ngồi yên lặng. Vua Ba-tư-nặc cúi lạy sát chân đức Thế Tôn roi ngôi sang một bên. Khi ây, nhà vua thưa: Con có điều muốn thưa hỏi, cúi mong Thế Tôn chỉ bày để con tỏ tường! _ r r-ri _ L 2 _ _ The Ton bao: Ngài có điều gì thưa hỏi, bây giờ quả là đúng thời! Vua Ba-tư-nặc bạch Phật: Do nhân duyên gì khiến cõi Diêm-phù-đề này khói lửa như thế? The Ton bao: Do long vương Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà gây ra, nhưng Đại vương chớ sợ hãi, từ nay không còn biến cố khói lửa nữa.

12 Nguyên tác: Đàn chỉ .Theo Diệu Pháp Liên Hoa kinh văn cú 7.34.1718.10. 0142a06, “dàn chí" là tên gọi khác của "tùy hy”.

570 KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

[0704c01] Khi ấy, Vua Ba-tư-nặc liền nghĩ: “Ta là vua của một nước, nhân dân thảy [đều] tôn kính, danh vang khắp bốn phương. Chẳng biết hai kẻ này từ đâu đến, thấy ta đến đây cũng không đứng dậy nghinh tiếp? Nếu ở trong nước thì ta sẽ bắt giam, nếu ở nước khác đến thì ta sẽ giết chết.” Biết tâm của Vua Ba-tư-nặc đang nghĩ như thê, long vương liên nôi giận, nghĩ: "Chúng ta chăng có lôi gì với ông vua này, thê mà ông áy lại muôn hại ta. Chắc ta phải bắt quốc vương và dân chúng nước Ca-di13 giết hết." Long vương liền từ chỗ ngồi đứng dậy, cúi lạy sát chân Thế Tôn rồi lui ra, rời khỏi Kỳ Hoàn chẳng bao xa thì biến mất. Thấy họ đi rồi, một lát sau nhà vua bạch Thế Tôn: Quốc sự bận rộn, con xin hồi cung! The Ton bao: Nên biết đúng thời! Vua Ba-tư-nặc từ chỗ ngồi đứng dậy lui ra rồi bảo quần thần: Hai người vừa rồi đi đường nào? Mau bắt chúng lại! Tuân lệnh vua, quân thân liên đuôi theo, tìm mãi không thây liên trở vê cung. Khi đó, long vương Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà cùng nghĩ: "Chúng ta không có lỗi

với ông vua kia nhưng vừa rồi ông ta lại muốn bắt để giết hại. Chúng ta r r r 9

nên giêt hét dân chúng của ông ây không đê sót một ai.” Khi ây long vương lại nghĩ răng: “Dân chúng trong nước này đâu có tội lỗi gì? Nên bắt dân chúng trong thành Xá-vệ giết hại hếty Rồi lại nghĩ: "Dân chúng thành Xá-vệ nào có lỗi lầm gì với chúng ta. Nên đem các quan lại thuộc hạ trong vương cung giết sạch." Bấy giờ, biết tâm tư của long vương, đức Phật liền bảo Tôn giả Mục-liên: - Thầy hãy cứu giúp Vua Ba-tư-nặc, chớ để cho long vương Nan-đà và Ưu- bàn-nan-đà làm hại! Mục-liên đáp: - Xin vâng, bạch Thế Tôn! Vâng lời Phật dạy, Mục-liên cúi lạy sát chân rồi đi. Tôn giả ngồi kiết-già? ẩn thân trong cung vua. Hai long vương kéo đến sấm sét vang rền, gió mưa vần vũ nơi cung vua. Có lúc mưa ngói dá, hoặc mưa đao kiếm nhưng chưa rơi xuống đất đã biến thành hoa sen xanh14 trong hư không. Khi ấy, long vương càng thêm tức giận, tuôn mưa biến thành ngọn núi sừng sững trong cung điện, Mục-liên lại hóa thành đủ loại thực phẩm. Long vương lại nổi giận đùng đùng, trút mưa đao kiếm, Mục-liên lại biến thành y phục tuyệt đẹp. Long vương càng thêm giận

13 Ca-di quốc cũng gọi là Ca-thi Kāsi, là một trong 16 quốc gia thời Phật, có giai đoạn là thuộc quốc của Vua Ba-tư-nặc. J 14 Ưu-bát liên hoa ,uppala.

dữ, dội mưa cát, sỏi đá trên cung Vua Ba-tư-nặc, cát đá chưa rơi xuống đất lại hóa thành bảy báu. [0705a04] Bấy giờ, thấy trong cung điện mưa tuôn đủ loại bảy báu, Vua Ba- tư-nặc thân tâm hoan hỷ, phấn khởi tột cùng, liền nghĩ: "Trong cõi Diêm-phù- đề, không ai có đức hơn ta, chỉ trừ Như Lai. Vì sao như thế? Trong nước ta, gieo một gốc lúa thu hoạch được một đấu lúa, nấu cơm với nước mía vô cùng thơm ngon. Nay ở trên cung điện lại có mưa bảy báu, chẳng lẽ ta được làm Chuyển Luân Thh vương u Vua Ba-tư-nặc ra lệnh các thể nữ thu nhặt bảy báu. Khi ấy5 hai long vương bảo nhau: Sao lại thế này? Khi đến dây, chúng ta muốn làm hại Vua Ba-tư-nặc? nay lại biến hóa ra như thế. Bao nhiêu thế lực hôm nay đã vận dụng hết nhưng không thể động đến Vua Ba-tư-nặc mảy may nào. Khi ấy, long vương thấy Tôn giả Đại Mục-kiền-liên ngồi kiết-già nơi cung điện, thân đoan ý chánh, không hề nghiêng lệch, họ liền nghĩ: "Những việc này chắc chắn do ngài Mục-liên làm." Nhìn thấy Tôn giả Mục-liên? hai long vương liền bỏ đi. Mục-liên thấy long vương đi rồi liền xả thần túc, trở về trước Thế Tôn, cúi lạy sát chân rồi ngồi sang một bên. Khi đó, Vua Ba-tư-nặc nghĩ: "Các thực phẩm này không nên dùng trước. Nên dâng lên Như Lai rồi sau mới dung?9 Vua Ba-tư-nặc liền dùng xe chở châu báu và đủ loại thực phẩm đến chỗ Thế Tôn rồi thưa: Hôm qua, trời rưới mưa bảy báu và các loại thực phẩm này, cúi mong Thế Tôn nạp thọ! Bấy giờ, Đại Mục-kiền-liên ngồi cách Thế Tôn không xa. Phật bảo nhà vua: Đại vương nên đem thực phẩm và bảy báu này dâng cúng cho Đại Mục- liên. Vì sao như thê? Nhờ ơn Mục-liên mà Đại vương được tái sanh trên đát Thánh hiền. Vua Ba-tư-nặc bạch Phật: Bạch Thế Tôn, do nhân duyên gì mà Ngài nói con được tái sanh? Thê Tôn bảo: Sáng hôm qua chẳng phải Đại vương đã đến đây nghe pháp hay sao? Lúc ấy, có hai người cũng đến nghe pháp. Ông nghĩ như vầy: "d đất nước này, ta là bậc hào quý đệ nhất, được mọi người kính nể, nhưng hai người này từ đâu đến, thấy ta mà không đứng dậy

tiếp đón?55 Nhà vua bạch Phật: Quả thật như vậy! Bạch đức Thế Tôn.

The Ton bao: Họ không phải là người mà chính là hai long vương Nan-đà và Ưu-bàn-nan-đà. Biết tâm của vua nên bảo nhau: "Chúng ta không có lỗi đối với ông vua cõi người này, cớ sao muốn hại ngược lại ta? Chúng ta nên tìm phương cách tiêu diệt đất nước này.^ Ta quán sát được ý của long vương liền sai Mục-liên: "Ong nên cứu giúp Vua Ba-tư-nặc9 đừng để bị rồng làm hại." Vâng lời Ta dạy, thầy ấy ẩn hình nơi cung điện và tạo ra sự biến hóa này. Khi ấy9 long vương hết sức giận dữ, tuôn mưa cát, ngói và đá ở trên cung điện, nhưng chưa rơi xuống đất đã hóa thành đủ loại thực phẩm, y phục và bảy báu. Do nhân duyên này nên Như Lai nói hôm nay Đại vương như được tái sanh. Khi ấy, Vua Ba-tư-nặc rất đỗi kinh sợ, toàn thân sởn gai ốc, quỳ gối tiến lên đến trước Như Lai rồi thưa: Nhờ ơn sâu dày của Thế Tôn mà sanh mạng của con được cứu sống. Nhà vua lại lạy sát chân Tôn giả Mục-liên? cung kính thưa: Nhờ ơn của Tôn giả mà con được cứu mạng sống. Bấy giờ, quốc vương liền nói kệ này: Mong Thế Tôn trường thọ, Luôn cứu hộ mạng con, Độ thoát kho, khốn cùng, Nhờ Ngài được thoát nạn. Thế rồi, Vua Ba-tư-nặc dùng hương hoa cõi trời rải trên thân Như Lai và thưa: -Con xin đem bảy báu này dâng lên ngôi Tam bảo, cúi mong nạp thọ! Rồi nhà vua cúi lạy sát chân, nhiễu Phật ba vòng rồi ra về. Khi ấy, đức Thế Tôn nghĩ: "Bốn bộ chúng này đa phần biếng nhác, không muốn nghe pháp, cũng không tìm cầu phương tiện để tự thân chứng đắc, cũng chẳng mong cầu chứng đạt được điều chưa chứng dạt, chứng đắc điều chưa chứng đác. Nay Ta phải khiên cho bôn bộ chúng khát ngưỡng giáo ph Bấy giờ, Thế Tôn không báo cho bốn bộ chúng biết, cũng chẳng dẫn theo thị giả, trong khoảng thời gian như co duỗi cánh tay liền biến mất khỏi Kỳ Hoàn, đi đến cối trời Ba Mươi Ba. Từ xa nhìn thấy Thế Tôn đến, Thích-đề- hoàn-nhân liền dẫn chúng trời ra trước nghinh đón, cúi lạy sát chân rồi thỉnh Thế Tôn an tọa, thưa: - Lành thay, Thế Tôn đến! Xa cách đã lâu, chúng con không được hầu cận Ngài! Khi ấy, Thế Tôn nghĩ: “Ta sẽ dùng thần túc tự ẩn hình khiến mọi người không thấy Ta ở dâu.” Rồi Thế Tôn lại nghĩ: "Ta đang ở cung trời Ba Mươi Ba nên hóa thân cực lớn.,^ Khi ây, giảng đường Thiện Pháp của cõi trời có tảng đá băng vàng, chu vi một do-tuần9 Thế Ton ngồi kiết-già vừa trọn uên ấy. Phật mẫu Ma-da dẫn các thiên nữ đến chỗ Thế Tôn,

, e \ -••-•X Bôn bộ chúng ở nhân gian đã lâu không được gặp Như Lai, họ liên đi đên chỗ Tôn giả A-nan, thưa: Hiện nay Như Lai đang ở đâu? Chúng con rất mong được gặp Ngài. [0706a01] Tôn giả A-nan đáp: Chúng tôi cũng không biết Như Lai đang cư ngụ nơi nào. Khi ấy, Vua Ba-tư-nặc và Vua Ưu-điền đến chỗ Tôn giả A-nan, thưa: Hiện thời Như Lai đang ở đâu? Tôn giả A-nan đáp: Đại vương! Tôi cũng chẳng biết trú xứ hiện tại của Như Lai. Vì quá nhớ mong, muốn diện kiến Như Lai nên cả hai vua đều rất đau buồn. Bấy giờ, quần thần đến chỗ Vua Ưu-điền? tâu: Bệ hạ lâm bệnh gì sao? Vua đáp: Ta vì buồn rầu sanh bệnh. Quần thần tâu vua: -Vì cớ gì mà buồn rầu thành bệnh? Nhà vua đáp: Do không gặp được Như Lai. Nếu không thể diện kiến đức Như Lai, chắc trẫm sẽ chết mất. Quần thần liền nghĩ: 'Thải dùng phương cách nào đó, chẳng lẽ

để Vua Ưuđiền băng hà sao? Chúng ta nên tạo dựng tôn tượng Như Lai!" Quần thần tâu vua: Chúng thần muốn tạo dựng tôn tượng Như Lai để có thể cung kính, cúng dường, lễ bái. Vua nghe như vậy, thân tâm hoan hỷ, phấn khởi tột cùng, liền bảo quần thần: -Lành thay! Điều các khanh vừa nói rất vi diệu. Quần thần tâu: -Tâu Đại vương! Nên dùng báu vật nào để tạo tôn tượng của Như Lai? Nhà vua liền truyền lệnh cho những bậc thầy giỏi về mỹ thuật trong nước: Nay trẫm muốn tạo dựng tôn tượng Như Lai. Những người thợ đáp: -Xin tuân lệnh, Đại vương! Vua Ưu-điền liền dùng gỗ Ngưu Đầu chiên-đàn tạo tôn tượng Như Lai cao năm thước.

36. PHẨM NGHE PHÁP 575

LÚC ấy, nghe tin Vua ưu-điền tạo tôn tượng Phật cao năm thước để cúng dường, Vua Ba-tư-nặc liền triệu tập thợ khéo trong nước và ra lệnh: Trâm muôn tạo dựng tôn tượng Như Lai, các ông phải tiên hành ngay! Vua Ba-tư-nặc nghĩ: "Nen dùng báu vật nào để tạc tôn tượng Như Lai?" Lát sau, vua lại nghĩ: "Hình thể Như Lai ánh vàng như màu vàng cõi trời nên sử dụng vàng ròng để tạc tôn tượng Như Lai." Vua Ba-tư-nặc liền lấy vàng tử-ma16 thuần chất để tạo tôn tượng Như Lai cao năm thước. Và từ đây, hai tôn tượng Như Lai mới hiện hữu trong cõi Diêm- phù-đề này. Khi ấy, bốn bộ chúng đến chỗ Tôn giả A-nan9 thưa: Chúng con khát ngưỡng Như Lai? luôn nhớ nghi, muốn hầu cận Ngài. Nay Như Lai đang du hóa nơi đâu? A-nan đáp: Chúng tôi cũng chăng biêt Như Lai đang cư ngụ nơi nào. Bây giờ, chúng ta hãy cùng nhau đến chỗ Tôn giả A-na-luật thưa hỏi việc này. Vì sao như vậy? Vì Tôn giả A-na-luật thiên nhãn bậc nhất, thanh tịnh không chút cấu nhiễm. Tôn giả sẽ dùng thiên nhãn quán sát một ngàn thế giới, hai ngàn thế giới, ba ngàn đại thiên thế giới. Tôn giả ấy có thể thấy biết. [0706b03] Bốn bộ chúng cùngA-nan đến trước Tôn giảA-na-luật. A-nan thưa: Bốn bộ chúng này đến chỗ tôi hỏi: "Hiện nay Thế Tôn đang du hóa nơi dâu?" Cúi mong Tôn giả dùng thiên nhãn quán sát Như Lai đang ngụ tại trú xứ nào? Tôn giả A-na-luật bảo: Các ông hãy chờ giây lát. Tôi sẽ quán sát xem Như Lai đang cư ngụ nơi nào. Khi ấy, Tôn giả A-na-luật thân tâm đoan chánh, giữ niệm trước mặt, dùng thiên nhãn quán sát trong cõi Diêm-phù-đê nhưng không thây. Tôn giả lại dùng thiên nhãn quán sát các cõi Cù-da-ni, Phất-vu-đãi9 uất-đan-việt17 cũng chẳng thấy. Lại quán sát cối trời Tứ Thiên Vương, trời Ba Mươi Ba, cõi Diệm thiên, trời Đâu-suất, trời Hóa Tự Tại, trời Tha Hóa Tự Tại, rồi quán sát đến cõi Phạm thiên mà chẳng thấy Như Lai đâu. Lại quán sát ngàn cõi Diêm-phù- đề9 ngàn cõi Cù-da-ni, ngàn cõi uất-đan-việt, ngàn cõi Phất-vu-đãi, ngàn cõi Tứ Thiên Vương, ngàn cõi Diệm thiên, ngàn cõi trời Đâu-suất, ngàn cõi trời Hóa Tự Tại, ngàn cõi trời Tha Hóa Tự Tại và ngàn cõi Phạm thiên cũng không thể tìm thấy Như Lai. Lại quán sát khắp ba ngàn đại thiên cõi nước mà cũng chẳng thấy.

16 Tử-ma kim ,một loại vàng thượng hạng. 17 313.11^,Phất-vu-đãi ,uất-đan-viết D Jà tên khác của ba cõi Tây Ngưu Hóa gh2u Gạyniya hoặc Aparagoyâna, Đông Thăng Thân châu Pubbavideha và Bắc Câu-lô châu Uttarakurū.

576 KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

Tôn giả A-na-luật liền từ tòa đứng dậy, nói với Tôn giả A-nan: -Tôi đã quán sát khắp ba ngàn đại thiên cõi nước vẫn không thấy Như Lai. Bấy giờ, A-nan và bốn bộ chúng đứng lặng yên. A-nan nghĩ: "Nhu Lai sẽ không nhạp Niết-bàn chứ?" Khi đó? chúng trời Ba Mươi Ba bảo nhau: Chúng ta vui mừng vì được thiện lợi. Cúi mong bảy vị Phật thường xuất hiện ở đời để trời và người được thấm nhuần lợi lạc! Có vị trời bảo rằng: Đừng mong đủ bảy vị Phật, giả sử chỉ có sáu vị Phật cũng đã quá tốt rồi! Vị trời khác lại nói: Giả sử chỉ có năm vị Phật. Hoặc có vi nói bốn vi Phật, ba vị Phật, hai vị Phật xuất hiện ở đời sẽ thấm nhuần lợi ích. Thích-đề-hoàn-nhân bảo chư thiên: Hãy dừng ý nghĩ bảy vị Phật cho đến hai vị Phật. Giả sử hiện tại đức Phật Thích-ca trụ lâu ở đời thì được nhiều lợi ích rồi! Bây giờ, ý Như Lai muôn chư thiên đên thì chư thiên liên đên, ý muôn cho chư thiên đi thì chư thiên liền đi. Lúc ấy, chúng trời Ba Mươi Ba bảo nhau: -Cớ sao Như Lai lại thọ thực suốt ngày vậy? Thích-đê-hoàn-nhân bảo chúng trời: Như Lai thọ trai theo thời gian của cõi người, không phải theo thời gian cõi trời. Trải qua ba tháng, đức Thế Tôn suy nghĩ: "Bốn bộ chúng ở Diêm-phù-đề không gặp Ta đã lâu, chắc họ rất trông mong, khát ngưỡng. Ta nên xả thần túc khiến cho hàng Thanh văn biết Như Lai đang cư ngụ tại cõi trời Ba Mươi Ba." Khi ấy, Thế Tôn liền xả thần túc. [0706c06] Tôn giả A-nan đến chỗ Tôn giả A-na-luật, thưa: Bốn bộ chúng đang rất khát ngưỡng mong diện kiến Như Lai. Đức Như Lai không phải đã Diệt độ chứ? Tôn giả A-na-luật bảo A-nan: Đêm qua có vị trời đến báo cho tôi rằng: “Nhu Lai đang ngụ tại giảng đường Thiện Pháp cõi trời Ba Mươi Ba. Thầy hãy chờ giây lát. Tôi sẽ quán sát nơi Như Lai đang cư ngụ,,, Tôn giả A-na-luật liền ngồi kiết-già, thân tâm ngay thẳng, tâm không dao động, dùng mắt trời quán sát cõi trời Ba Mươi Ba, thấy Thế Tôn đang an tọa trên tảng đá ngang dọc khoảng một do-tuần. Khi ấy, Tôn giảA-na-luật xả chánh định, bảo A-nan:

36. PHẨM NGHE PHÁP 577

Đức Như Lai đang ở cõi trời Ba Mươi Ba thuyết pháp cho thân mẫu. Tôn giả A-nan và bốn bộ chúng thân tâm hoan hỷ, phấn khởi tột cùng. A-nan hỏi bốn bộ chúng: Vị nào có thể đảm nhận đến cõi trời Ba Mươi Ba thăm hỏi đức Thế Tôn? Tôn giả A-na-luật nói: -Tôn giả Mục-liên thần thông bậc nhất, mong Tôn giả vận thần thông đến thăm hỏi Như Lai. Khi ấy, bốn bộ chúng bạch Tôn giả Mục-liên: Đức Như Lai đang cư ngụ tại cõi trời Ba Mươi Ba. Cúi mong Tôn giả nhân danh bốn chúng thăm hỏi Như Lai. Lại thưa đức Phật ý như vầy: "Thế Tôn chứng đạo ở cõi Diêm-phù-đề. Ngưỡng mong Ngài thu nhiếp thần lực, trở về thế gia." Mục-liên bảo: -Lành thay, chư Hiền! Nhận lời của bốn bộ chúng, trong khoảng thời gian như co duỗi cánh tay, Mục-liên lên cõi trời Ba Mươi Ba, đến chỗ Như Lai. Từ xa, Thích-đề-hoàn- nhân và chư thiên cõi trời Ba Mươi Ba thấy Mục-liên đến, họ đều nghĩ: "Vj này chác là sứ giả của chúng Tăng, cũng giông như sứ giả của các vua?" Bây giờ, chư thiên đều đứng dậy nghinh đón. -Kính chào Tôn giả! Từ xa, Tôn giả Mục-liên thấy Thế Tôn đang thuyết pháp cho vô số chúng, liền nghĩ: "Thế Tôn ở trong cõi trời này cũng bị phiền phức, ồn náo.55 Mục-liên đến trước Thế Tôn cúi lạy sát chân rồi đứng sang một bên. Bấy giờ, Mục-liên bạch Phật: -Bạch đức Thế Tôn! Bốn bộ chúng hỏi thăm Như Lai được mạnh khỏe, nhẹ nhàng thư thái. Lại thưa: -Như Lai sanh trưởng trong Diêm-phù-đề, đắc đạo ở cõi người. Cúi mong Thế Tôn trở lại thế

gian. Bốn bộ chúng khát ngưỡng muốn diện kiến Thế Tôn! [0707a04] Thế Tôn bảo: Mong bốn bộ chúng tiến tu đạo nghiệp, không biết mệt mỏi. Thế nào Mục-liên! Bốn bộ chúng du hóa vất vả không? Có hòa hợp không? Ngoại đạo di học không xúc nhiễu chứ? Mục-liên đáp: Bạch đức Thế Tôn! Bốn bộ chúng hành đạo không mỏi mệt. Nhưng này Mục-liên! Vừa rồi thầy nghĩ rằng Như Lai ở đây cũng bi phiền phức, ồn náo. Việc này không đúng. Vì sao như thế? Vì thời thuyết pháp của Ta

không lâu, khi Ta nghĩ: "Muốn cho chư thiên đến, họ liền đến, muốn chư thiên không đến thì họ không den?9 Này Mục-liên! Thầy hãy trở về thế gian, sau bảy ngày nữa, Như Lai sẽ về đến Tăng-già-thi,18 bên cạnh hồ nước lớn. Lúc ấy, trong khoảng thời gian như co duỗi cánh tay, Tôn giả Mục-liên liền trở ye thành Xá-ve, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc, đến báo với bôn bộ chúng rang: Chư Hiền nên biết! Bảy ngày nữa Như Lai sẽ trở lại cõi Diêm-phù-đề bên hồ nước lớn, ở thành Tăng-già-thi. Bấy giờ, bốn bộ chúnẹ nghe xong thân tâm hoan hỷ? phấn khởi tột cùng. Vua Ba-tư-nặc, Vua Ưu-đien? Vua Ác Sanh, Vua ưu-đà-diên và Vua Tần-bà-sa- la hay tin sau bảy ngày nữa, Như Lai sẽ vê đên bên hô nước lớn ở Tăng-già-thi, mọi người đều vô cùng hoan hỷ, phấn khởi tột độ. Khi ấy, dân chúng thành Tỳ- xá-ly, dòng họ Thích ở Ca-tỳ-la-vệ và dân chúng Câu-di-la-việt nghe tin Như Lai sẽ trở về Diêm-phù-đề? họ đều vui mừng hớn hở9 phấn khởi tột cùng. Bấy giờ, Vua Ba-tư-nặc ra lệnh triệu tập bốn bộ binh chủng đến bên hồ nước, muốn cung đón Thế Tôn. Năm vua đêu triệu tập binh lính đến chỗ Thế Tôn, vì họ muốn đích thân được thăm viếng Như Lai và dân chúng. Dòng họ Thích ở Ca-tỳ-la-vệ và bốn bộ chúng đều đến chỗ Thế Tôn, muốn được cung đón Như Lai. Đầu ngày thứ bảy, Thích-đề-hoàn-nhân bảo thiên tử Tự Tại: -Ông hãy tạo ba con đường từ đỉnh núi Tu-di đến hồ nước ở Tăng-già-thi. ta quán sát Như Lai sẽ không vận dụng thần thông khi trở lại cõi Diêm-phù-đề. Thiên tử Tự Tại đáp: Việc này quá quý hóa! Sẽ hoàn thành đúng lúc. Bấy giờ, thiên tử Tự Tại liền hóa ra ba con đường bằng vàng, bạc và thủy tinh. Con đường bằng vàng ở giữa, hai bên là hai con đường bằng bạc và thủy tinh, có hàng cây bằng vàng. Ngay lúc ấy5 hết thảy chư thiên tôn thần diệu đều đến nghe pháp trong bảy ngày. [0707b04] Thế Tôn thuyết pháp cho nhiều ngàn vạn chúng vây quanh. Ngài dạy: “Năm thủ uân là khổ. Là năm loại nào? Đó là sắc, thọ, tưởng, hành và thức. Thế nào là sắc uẩn? Nghĩa là thân bốn dại, sắc được tạo bởi bốn đại nên gọi la sác uân. Thế nào gọi là thọ uẩn? Nghĩa là cảm thọ khổ, cảm thọ lạc và cảm thọ không khổ không lạc gọi là thọ uẩn. Sao gọi là tưởng uẩn? Nghĩa là hội tụ cả ba đời nên gọi là tưởng uẩn. Sao gọi là hành uẩn? Đó là nghiệp của thân, nghiệp của miệng và nghiệp của ý nên gọi là hành uẩn.

18 Tăng-già-thi Sankassa, một Thánh tích đã được ngành khảo cổ Ấn Độ ngày nay xác chứng, thuộc bang Uttar Pradesh, Ấn Độ, cách thị trấn Farrukhabad khoảng 47km.

Sao gọi là thức uẩn? Nghĩa là mắt, tai, mũi, lưỡi, thân và ý gọi là thức uẩn. Thế nào gọi là sắc? Lạnh cũng là sắc, nóng cũng là sắc, đói cũng là sắc, khát cũng là sắc. Thế nào gọi là thọ? Thọ nghĩa là cảm nhận. Cảm nhận điều gì? Cảm nhận khổ, cảm nhận lạc và cảm nhận không khổ không lạc, gọi là cảm nhận. Thế nào gọi là tưởng? Tưởng cũng là biết. Biết xanh, biết vàng, biết trắng, biết đen, biết khổ vui, nên gọi là biết. Thế nào gọi là hành? Hành là tạo tác nên gọi là hành. Tạo tác điều gì? Hoặc tạo tác nghiệp ác, hoặc tạo thành nghiệp thiện, nên gọi là hành. Thế nào gọi là thức? Biết phân biệt đúng sai, cũng nhận biết các vi, đây gọi là thức. Các thiên tử nên biết, có năm thủ uẩn này thì biết có ba đường: Đường ác, đường cõi trời và đường cõi người. Năm thủ uẩn này diệt liền biết có đường Niết-bàn?5 Lúc đức Phật thuyết pháp này xong, có sáu vạn cư dân cối trời đạt được Pháp nhãn thanh tịnh. Thế Tôn thuyết pháp cho chư thiên xong, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, đến đỉnh núi Tu-di nói kệ này: Với Phật, Pháp, Thánh chúng, Hãy siêng học, chuyên cân, Đường chết sẽ lấp dần, Như voi bị điều phục. Ai không chút biếng nhác, Với pháp khéo hành trì, Gốc tử sanh sẽ đoạn, Nguôn đau khô tiêu tan. [0707c01] Nói kệ này rồi, Thế Tôn liền đến con đường ở giữa. Khi ấy Phạm thiên ở con đường bằng bạc bên phải Thế Tôn, Thích-đề-hoàn-nhân ở con đường thủy tinh, chư thiên ở giữa hư không rải hoa, đốt hương, ca múa, hòa nhạc làm vui lòng Như Lai. Khi ấy, Ty-kheo-ni Liên Hoa sắc19 nghe tin hôm nay Như Lai sẽ trở lại cõi Diêm-phù-đề, bên hồ nước lớn ở Tăng-già-thi, liền nghĩ: "Bốn bộ chúng, quốc vương, đại thần và dân chúng trong nước không ai là không đến. Ta không nên đến bằng cách thông thường. Ta sẽ biến thành thân Chuyển Luân Thánh vương đến yết kiến Thế Ton." Thế rồi, Tỳ-kheo-ni Liên Hoa sắc liền ẩn hình, hóa thành Chuyển Luân Thánh vương có đầy đủ bảy báu. Bảy báu gồm xe báu, voi báu, ngựa báu, thần châu báu, ngọc nữ báu, binh chủ báu và điển tạng báu. Bấy giờ, Tôn giả Tu-bồ-đề đang vá y bên sườn núi Kỳ-xà quật, thuộc thành La-duyệt. Nghe tin hôm nay đức Thế Tôn sẽ trở về cõi Diêm-phù-đề, bốn bộ chúng đều đến diện kiến, Tôn giả Tu-bồ-đề liền nghĩ: “Ta nên đến thăm hỏi lễ bái Như Lai.” Thế rồi, Tôn giả Tu-bồ-đề liền ngừng việc vá y, từ chỗ ngồi đứng

19 Ưu-bát Hoa sắc Uppalavannā còn được dịch nghĩa là Liên Hoa sắc Vị Tỳ-kheo-ni được tôn xưng là Thần thông đệ nhất trong chúng Tỳ-kheo-ni thời đức Phật.

lên, khi bàn chân phải vừa chạm đất, ngài bỗng nghĩ rằng: "Thân thể của Như Lai, cái gì gọi là Thế Tôn? Có phải là mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý chăng? Người đên diện kiên cũng là đát, nước, gió, lửa ư? Tát cả các pháp thảy đêu văng lặng, không tạo, không tác. Như lời kẹ Thế Tôn từng dạy: Nếu người muốn lễ Phật, Và những bậc Tối tôn, Phải quán tất cả uẩn, Xứ, giới đều vô thường. Chư Phật thuở quá khứ, Các Phật ở tương lai, Cùng đức Phật hiện tại, Tất cả đều vô thường. Những ai muốn lễ Phật, Quá khứ và tương lai, Hoặc ở trong hiện tại, Nên quán sát pháp Không. Nếu người muốn lễ Phật, Quá khứ và tương lai, Cùng chư Phật hiện tại, Nên quán pháp vô ngã. Trong thân the này không có ngã, không thọ mạng, không chúng sanh, không tạo tác, cũng không có hình dáng, không có người giáo hóa, không có ngươi được giao hoa, tát ca các pháp đêu

rong rang văng lặng, vạy cai gì la ngã? Ngã vốn không có chủ. Ta nên trở về nương tựa tánh không. ”20 Thế rồi, Tôn giả Tu-bồ-đề quay trở lại ngồi vá y. [0708a02] Bấy giờ, Ty-ldieo-ni Liên Hoa sắc hóa làm Chuyển Luân Thánh vương, đem theo bảy báu đến cung đón Thế Tôn. Từ xa, năm vị quốc vương thấy Chuyển Luân Thánh vương đến, thân tâm hoan hỷ, phấn khởi tột cùng, liền nói với nhau: Thật là vi diệu! Thật là đặc thù! Thế gian xuất hiện hai loại báu quý: Như Lai và Chuyển Luân Thánh vương. Bấy giờ, Thế Tôn cùng nhiều vạn cư dân cõi trời, từ đỉnh núi Tu-di bước xuống bên hồ nước. Khi chân của Thế Tôn vừa chạm đất, ba ngàn đại thiên thế giới này sáu phen rung động. Khi ấy, hóa thân Chuyển Luân Thánh vương dần dần tiến đến trước Thế Tôn. Quốc vương các nước nhỏ và dân chúng đều tránh ra. Khi gần đến trước Thế Tôn, hóa thân Chuyển Luân Thánh vương liền trở lại hình hài như cũ, thành Tỳ-kheo-ni cúi lạy sát chân Thế Tôn. Thấy vậy, cả năm vị vua than thở với nhau: Hôm nay, chúng ta thật là sơ suất. Đáng lẽ chúng ta được diện kiến Như Lai trước, nhưng Tỳ-kheo-ni này đã gặp Như Lai trước rồi. Khi ấy, Tỳ-kheo-ni đến chỗ Thế Tôn cúi lạy sát chân, bạch Phật: - Kính lễ đấng Tối Thắng! Hôm nay, con được thăm viếng Ngài đầu tiên. Con là Tỳ-kheo-ni Liên Hoa sắc, đệ tử của Như Lai.*

20 Ngã kim quy mạng chân pháp chi tụ .Theo Đại trí độ luân ,,25.
1509.90. 0698Ò21, Chân pháp là tên gọi khác của tánh không. Nguyên văn: Nhất thiết pháp tánh không, thị chư Phật chân pháp .

36. PHẨM NGHE PHÁP 581

Bấy giờ, Thế Tôn dùng kệ bảo Liên Hoa sắc: Thiện Nghiệp21 đã lễ Ta, Không ai trước hơn được, Cửa giải thoát Không, vô, Đây là nghĩa lễ Phật. Những ai muốn lễ Phật, Tương lai và quá khứ, Nên quán pháp Không, vô, Đây là nghĩa lễ Phật. Khi ấy, năm vua và dân chúng đông không thể tính kể đều đến chỗ Thế Tôn tư xưng tên: Con là Ba-tư-nặc, vua nước Ca-thi; con là vua nước Bạt-kỳ tên là Ưu-điền; con là vua của dân chúng Ngũ Đô tên là Ác Sanh; con là Vua Nam Hải tên là ưu-đà-diên; con là Vua Tần-bà-sa-la nước Ma-kiệt. Bấy giờ, mười một na-do-tha22 dân chúng tập hợp cùng các bậc trưởng thượng được tôn trọng nhát của bôn bộ chúng gôm một ngàn hai trăm năm mươi người đến chỗ Thế Tôn, cúi lạy sát chân rồi đứng sang một bên. Vua Ưu-điền hai tay thỉnh tượng Ngưu Đầu chiên-đàn, hướng về Như Lai nói bài kệ: Con xin kính hỏi Ngài, Đấng Từ Bi Cứu Độ, Người tạo hình tượng Phật, Được phước quả ra sao? [0708ỒỒ02] Đức Thế Tôn cũng dùng kệ đáp: Như Lai giảng sơ lược, Phước quả của thê nhân, Đúc tạo hình tượng Phật, Đại vương hãy lang nghe. Nhờ phước tạo tượng Phật, Mắt bất hoại muôn đời, Ve sau được mắt trời, Phân tỏ mọi thiện, ác. Nhờ phước tạo tượng Phật, Sáu căn luôn vẹn toàn, Tâm chánh, không mê loạn, Thế lực vượt người thường. Nhờ phước tạo tượng Phật, Đường ác mãi lìa xa, Vĩnh viễn sanh cõi trời, Làm vua trên thiên giới. Nhờ phước tạo tượng Phật Đức lớn chẳng nghĩ bàn, Chẳng phước nào sánh ngang, Tiếng thơm vang bốn biển. Lành thay, lành thay! Việc làm của Đại vương đem đến nhiều lợi ích, trời, người đều mong nhờ. Bấy giờ, Vua Ưu-điền thân tâm hoan hỷ, phấn khởi tột cùng. Thế Tôn thuyết giảng các pháp vi diệu cho bốn bộ chúng và năm vua. Ngài giảng về bố thí, về trì giới, về sanh thiên, dục là tưởng bất tịnh, lậu là

tai họa lớn, giải thoát là nhiệm mầu.

21 Thiện Nghiệp là tên gọi khác của ngài Tu-bồ-đề ,Subhūti. 22 Na-thuật tức na-do-tha nayuta, được hiểu qua ba định mức, gồm mười vạn, một trăm vạn hoặc một ngàn vạn; nghĩa thường dùng là mười vạn.

Khi ấy, biết rõ tâm ý bốn bộ chúng đã khai mở, Thế Tôn liền thuyết pháp khổ, tập, diệt, đạo, như pháp mà chư Phật, Thế Tôn thương thuyết. Bấy giờ, hơn sáu vạn cư dân cõi trời và loài người, ngay tại chỗ ngồi sạch hết các trần cấu, được Pháp nhãn thanh tinh. Bấy giờ, năm vua bạch Thế Tôn: Chôn này có phước đức vi diệu tôi thăng, quả là đát thiêng, nên Như Lai mới từ cõi trời Đâu-suất xuống đây thuyết pháp. Nay con muốn tạo dựng nơi này, khiến cho tồn tại mãi, không bị hư hoại. The Ton bao: Này năm vua các ông! Hãy dựng lập một ngôi tháp23 ở chốn này để hưởng phước lâu dài không cho hư hoại. Các vua hỏi: Chúng con phải xây tháp ra sao? Bấy giờ, Thế Tôn duỗi tay phải, từ dưới đất hiện ra tháp của Như Lai Ca-diếp. Đức Phật nhìn năm vua rồi bảo: Muốn tạo dựng tháp thiêng nên lấy đây làm khuôn mẫu! Khi đó, năm vua cho xây dựng một tháp thiêng to lớn. Thê Tôn bao các Tỳ-kheo: Hằng sa Như Lai đời quá khứ có tùy tùng bao nhiêu, cũng như Ta hôm nay nhiều bấy nhiêu không khác. Ngay đến chư Phật, Thế Tôn trong tương lai có tùy tùng bao nhiêu, cũng như Ta hôm nay nhiều bấy nhiêu không khác. Nay kinh này được đặt tên là Du thiên pháp bổn. Thật vậy, này các Tỳ-kheo! Hãy học tập điều này. Bây giờ, bôn bộ chúng và năm vị quôc vương nghe Phật dạy xong đêu hoan hỷ phụng hành.24

23Than tự ()Ngôi tháp. Theo Kinh Vua Địa Chủ, số l ,9 phẩm 23, tr. 245 trong tập này; Tăng. (].O2. 0125.23.l. 0610c23); Kình không có tín căn, số 7, phẩm 43, tr. 773; Tăng.(fí02. 0125.43.7. 0764al0); Kinh kỉnh lê tháp, số l, phẩm 50, tr. 937; Tăng.(7.02. 0125.50.1. 0806b12). 24 Bản Hán, hết quyển 28.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.